

บรรณาธิการแถลง

นับว่าเป็นความพยายามของคณะผู้จัดทำวารสารอีกวาระหนึ่งที่สามารถผลักดันวารสารเล่มที่ 3 ออกมาสู่มือท่านผู้อ่านทั้งหลายได้ ตามความตั้งใจของคณะผู้จัดทำนั้น บทความในเล่มที่ 3 นี้จะมีแนวทางก้ำกั้นนโยบายสาธารณะ แต่เกิดข้อข้องบางประการทำให้บรรณาธิการต้องคัดลัดใจเปลี่ยนแนวทางของบทความเสียใหม่ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้วารสารออกสู่ตลาดช้ากว่ากำหนดมากเกินไปจนความจำเป็น แต่อย่างไรก็ดีเรายังคงรักษาหลักการการทำงานของเราไว้ได้ นั่นคือ แม้ว่าเล่มที่ 3 จะไม่มีแนวทางของเรื่อง แต่เล่มที่ 4 ก็จะมีแนวทางของเรื่องตามที่ตั้งใจไว้ นั่นคือแนวทางนโยบายสาธารณะ อนึ่ง แม้ว่าเล่มนี้จะไม่มีการตีพิมพ์ก็ไม่ได้หมายความว่า ความเข้มงวดวิชาการจะไม่มี เพราะบทความที่ส่งพิมพ์นั้นเป็นบทความที่ได้รับการคัดเลือก และมีผู้อ่านตรวจแล้วหลายบทความด้วยกัน โดยเฉพาะจากนักเขียนภายนอกสถาบัน ทั้งนี้แต่ละท่านได้ส่งบทความขนาดยาวมากจนไม่สามารถจะส่งพิมพ์ให้ได้ จึงได้มีการตัดต่อกันขนาดใหญ่ บรรณาธิการทำหน้าที่คัดกรองจนมั่นใจว่า จะขาดสาระและอรรถรสของเรื่องไปหรือไม่ จึงจำเป็นต้องหว่าผู้อ่านตรวจเพื่อให้แน่ใจว่าไม่ถูกผู้เขียนประนามความหลัง และเนื่องจากต้องสลับเอาเรื่องที่จะส่งพิมพ์ในเล่มที่ 4 มาเป็นเล่มที่ 3 นี้เอง เป็นเหตุให้บรรณาธิการต้องมีบทความของตนเอง 1 บทความ เพราะกองบรรณาธิการได้ตกลงกันเป็นหลักการว่า บรรณาธิการ และผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ จะต้องเขียนบทความ หรือข้อเขียนในคอลัมน์ใดคอลัมน์หนึ่ง อย่างน้อยหนึ่งบทในหนึ่งปีโดยถือเป็นหน้าที่ ตามความตั้งใจเดิมจะเขียนเล่มสุดท้ายของปี และผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายวิชาการจะเขียนหนึ่งบทความในเล่มนโยบายสาธารณะซึ่งตั้งใจให้เป็นเล่มที่ 3 แต่ในที่สุดก็ต้องสลับกันอันเป็นเหตุให้ชุดหลักพอสมควร สาเหตุใหญ่ก็คือเราไม่สามารถตามเก็บบทความได้ครบถ้วน เนื่องจากเหตุผลร้อยแปดประการ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าไป

พลางก่อน คณะผู้จัดทำหวังใจว่าความไม่เรียบร้อย หรือสิ่งผิดพลาดที่อาจพบบนในการเขียนหรือการตรวจทำหนังสือเล่มนี้ คงจะได้รับการอภัยจากท่านผู้อ่านทุกท่าน

บทความทางวิชาการในเล่มที่ 3 นี้มี 6 บทความด้วยกัน มี 2 บทความเป็นบทความจากนักเขียนภายนอก นอกนั้นเป็นอาจารย์ภายในสถาบันทั้งสิ้น เรื่องแรก เป็นเรื่องที่เขียนโดยคุณโมสิต บันเปี่ยมราษฎร์ เป็นข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เขียนเรื่อง การวิเคราะห์เศรษฐกิจชนบท : แนวโน้มและลำดับความสำคัญ นับว่าเป็นเรื่องที่ทำให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจชนบทในแง่มุมต่าง ๆ กับท่านผู้อ่านอย่างมาก ความถูกต้องเห็นของผู้เขียนหลายคน แม้ว่าจะเป็นการพยายามที่จะให้โลกรับรู้ความยากจน และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของชนบท ซึ่งคุณจะไม่ใช่เรื่องใหม่แน่ แต่ก็เป็นการศึกษาที่มีหลักฐาน และมีผลงานวิจัยที่เชื่อถือได้รับรอง จึงนับว่ามีคุณค่าที่ผู้บริหารประเทศหรือผู้ที่มีส่วนในการวางแผนหรือวางนโยบายในการพัฒนาชนบทน่าจะรับไปพิจารณา เพื่อวางนโยบายการพัฒนาได้อย่างถูกต้องต่อไป ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาขั้นพื้นฐานของชาวชนบท เช่น ปัญหาการผลิตที่ไร้ประสิทธิภาพ ปัญหาเรื่องหนี้สิน ปัญหาทางสังคมอันได้แก่การขาดการศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ยังแสดงตารางข้อมูลต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงฐานะและสภาพความจริงของชาวชนบทว่าอยู่อย่างไร เช่น เรื่องรายได้เฉลี่ยของครอบครัวเกษตรกรรมตามภาคต่างๆ ภาคอีสานเป็นภาคที่มีรายได้ต่ำสุด เป็นต้น ตอนท้ายของบทความผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการพัฒนาชนบทสมบูรณ์แบบอย่างสังเขป และได้เน้นแนวทางการพึ่งตนเองในชนบท แต่ก็มีได้วรรคาธิบายไว้มากนัก คุณเป็นการกล่าวสรุปมากกว่า บทความนี้อาจารย์สมนึก แดงเจริญ ได้กรุณาเป็นผู้อ่านตรวจให้ จึงขอขอบคุณทั้งผู้เขียนและผู้อ่านตรวจไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สำหรับบทความที่สองนั้น ผ.ศ. เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ได้กรุณาส่งบทความนี้มาให้ เป็นบทความที่ยาวมากแต่ที่น่าสนใจ อนึ่งความยาวของบทความนี้ทำให้บรรณาธิการหนักใจเป็นอันมากในการตัดต่อ อย่างไรก็ตามก็เมื่อมีความจำเป็นก็ต้องทำ โดยขอให้อาจารย์รัชชชัย ยงกติกุล เป็นผู้อ่านตรวจ ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงขอได้รับความขอบคุณไว้ด้วย บทความนี้ผู้เขียนได้วิเคราะห์ปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ ในเชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองไว้อย่างพิศดาร ผู้อ่านสามารถที่จะเข้าใจถึงความหมายของความมั่นคงของชาติในแง่มุมต่างๆ กล่าวคือ

ความมั่นคงของชาติ นั้น ไม่ใช่สิ่งที่มองกันเพียงผิวเผินว่ามีแค่เพียงกำลังทหารหรือกำลังเงินเท่านั้นก็พอแล้ว เพราะความมั่นคงของชาติ นั้นมีความหมายกว้างไกลกว่านั้นมาก เช่น ความมั่นคงของระบบสังคม เศรษฐกิจของชาติ มีหรือไม่ ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความมั่นคงของชาติ อันได้แก่ กลุ่มประชาชน กลุ่มข้าราชการ กลุ่มธุรกิจเอกชน และกลุ่มทหาร เหล่านี้ได้ทำหน้าที่ของตนอยู่อย่างไร และมีความสัมพันธ์กันในแต่ละลักษณะอย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้ สภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ ก็เป็นตัวแรงอีกแรงหนึ่งที่จะทำให้เกิดการขัดแย้งต่าง ๆ ภายในสังคม อันเป็นมูลเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ ในตอนสุดท้ายของบทความ ผู้เขียนได้พยายามชี้ให้เห็นช่องว่างแห่งการปฏิบัติ อันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงของชาติ พร้อมทั้งได้เสนอวิธีการลดช่องว่างดังกล่าวไว้พอเป็นสังเขปด้วย ผู้ที่ติดตามอ่านบทความนี้อย่างใกล้ชิดจะได้เรียนรู้ถึงทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์ตะวันตก ซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมการปกครองของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น ทฤษฎีของคาร์ล มาร์ก และของโทเคววิล เป็นต้น

สำหรับบทความที่ 3 นี้ เป็นบทความทางเศรษฐศาสตร์โดยเฉพาะ ซึ่งบรรณาธิการมีจุดอ่อนอย่างมากในการอ่านและเข้าใจ เขียนโดย อาจารย์อนุชา จินตกานนท์ จากคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ ของสถาบันเอง เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ไม่ได้สนใจความของบทความนี้ เพราะผู้เขียนได้กรุณาเขียนบทสรุปไว้แล้วในตอนท้ายของบทความ ดังนั้นผู้อ่านคงจะได้รับความรู้อย่างสมบูรณ์อยู่ในตัวเองแล้ว อนึ่งบทความนี้ผู้อ่านหลายท่านอาจจะป่นว่าสำนวนการเขียนดูจะเข้าใจยากไปบ้าง หรืออ่านแล้วไม่รื่นหูนัก ส่วนนี้บรรณาธิการใครจะขอออกตัวแทนผู้เขียนไว้ด้วยว่า อาจารย์อนุชาไม่ถนัดในเรื่องการเขียนภาษาไทยเท่าไร แต่อาจารย์ก็พยายามอย่างมาก ซึ่งเชื่อว่านักเศรษฐศาสตร์คงจะเข้าใจในสาระของมันอยู่แล้ว อีกอย่างหนึ่งตัวบรรณาธิการเองและผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายวิชาการเอง ก็มีใช้นักเศรษฐศาสตร์ จะแก้ไขอะไรก็ไม่ถนัดนัก จึงคิดว่าอาจจะดีกว่าถ้าจะปล่อยไว้ตามที่ เป็น ถ้าจะมีการผิดพลาดใดๆ อีก คณะผู้จัดทำขออภัยในความผิดไว้เอง

ส่วนในเรื่องที่ 4 นั้น เป็นผลงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมในประเทศไทย โดย ดร.แสง สงวนเรือง เป็นบทความที่ชี้ให้เห็นความสำคัญ ฐานะและบทบาทของอุตสาหกรรมขนาดย่อม ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการพัฒนาอุตสาหกรรมประเภทนี้

เป็นบทความที่ประกอบด้วยตัวเลขข้อมูลที่นำเสนออย่างยิ่ง พร้อมทั้งได้เสนอแนวทางพัฒนาที่รัฐบาลควรจะทำให้ความเอาใจใส่กับปัญหาต่าง ๆ เพื่อหาทางอยู่รอดให้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อม อันมีอยู่เป็นอันมากในประเทศไทย นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาในการดำเนินงาน โดยเปรียบเทียบให้เห็นถึงปัญหาในการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบให้เห็นถึงข้อแตกต่างของปัญหา ระหว่างอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และขนาดย่อมด้วย กล่าวคือ ปัญหาหลักของอุตสาหกรรมขนาดย่อมจะอยู่ที่การขาดแคลนเงินทุน ปัญหาเรื่องตลาดและวัตถุดิบไม่เพียงพอหรือมีคุณภาพต่ำ ในขณะที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จะมีปัญหาเรื่องวัตถุดิบและปัญหาแรงงานมากกว่า ส่วนเรื่องตลาดนั้นมิมีแนวโน้มที่เป็นปัญหาน้อยกว่า เป็นต้น บทความนี้มีส่วนชี้ให้ผู้อ่านเริ่มมีคำถามกับรัฐบาลว่า ถึงเวลาหรือยังที่รัฐบาลน่าจะหันมาให้ความสนใจกับอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้มากยิ่งขึ้น หรือมากกว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

สำหรับเรื่องที่ 5 นั้น เป็นบทความทางด้านการบริหาร อันเป็นสาขาวิชาหนึ่งของนิคม ผู้เขียนไม่ได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบลึกซึ้งนัก เป็นบทความที่ต้องการที่จะให้ความรู้ขั้นพื้นฐานกับผู้เริ่มสนใจงานบริหาร โดยทำการศึกษาดังวิวัฒนาการของความรู้แขนงนี้อย่างสังเขป ในส่วนที่สองของบทความเป็นการเขียนถึงขบวนการบริหารในทฤษฎีดั้งเดิมไว้ โดยต้องการจะเน้นให้เห็นถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่การจัดรูปงาน ยังคงมีอยู่ในวงการบริหารทั่วไป รายละเอียดของบทความผู้อ่านน่าจะอ่านได้จากในบทความเพราะเป็นการเขียนที่ง่ายต่อการติดตามอย่างยิ่ง ไม่มีลักษณะสลับซับซ้อนอย่างไร เพราะผู้เขียนปรารถนาที่จะให้เป็นความรู้เบื้องต้น สำหรับผู้อ่านทั่วไปโดยแท้

บทความสุดท้ายเป็นบทความของ ดร.จำลอง อติกุล เป็นบทความที่เข้มข้นด้วยสาระทางวิชาการ เป็นบทความกรณีตัวอย่าง เพราะทำการศึกษาวเคราะห์ใช้บัญชีรายได้ และบัญชีปัจจัยผลผลิตของจังหวัดชลบุรีโดยเฉพาะ มีการนำหลักการคำนวณเข้าไปใช้เพื่อการวิเคราะห์อย่างกว้างขวาง บทความนี้คงจะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาล ถ้าได้เขียนเป็นภาษาไทย และให้จังหวัดต่าง ๆ ใช้เป็นแบบในการวิเคราะห์หาความเป็นไปได้จากข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานโดยทั่วไป

นอกจากบทความทางวิชาการทั้ง 6 บทความแล้ว คอลัมน์อื่น ๆ ยังประกอบด้วย นักเขียนทั้งมือใหม่และมือเก่าอีกหลายท่าน กล่าวคือ อาจารย์สนธิ กมลนาวิน ได้กรุณาให้ ผลงานที่เธอเขียนเสนอการประชุมสัมมนาของสมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย (TURA) ที่พัทธยา เมื่อประมาณ 4 เดือนที่แล้ว แต่เนื่องจากเป็นเรื่องที่น่าสนใจ จึงขอมาพิมพ์ในคอลัมน์สารณ-กรรณิ จึงขอขอบคุณไว้ในโอกาสนี้ด้วย คอลัมน์สถานะการณ์บ้านเมือง ได้ อาจารย์สมนึก แดงเจริญ เขียนเรื่อง ค่าภายในของเงินบาท และในเข็มทิศทางวิชาการเล่มนี้โชคดีมากที่ได้ เรื่องทันสมัยมากมาตีพิมพ์นั่นคือเรื่อง ชีวิตและผลงานของ เฮอริเบิร์ต เอ. ไชมอน ซึ่งได้รับรางวัล โนเบล สาขาเศรษฐศาสตร์ประจำปี 1978 ชีวิตและผลงานทางวิชาการของศาสตราจารย์ไชมอน น่าแปลกใจและน่าสนใจมากตามข้อเขียนของอาจารย์อุทัย เลาหวิเชียร ได้อธิบายไว้ คณะผู้ จัดทำรู้สึกเป็นเกียรติมากที่ปีหนึ่ง ๆ เราจะมีข้อเขียนของบุคคลที่มีชื่อทางวิชาการ ที่ได้รับรางวัล โนเบลมาปรากฏในวารสารของเรา เมื่อปี 2520 อาจารย์ธวัชชัย ยงกิตติกุล ได้เขียนเรื่องของ ศาสตราจารย์มิลตัน ฟรีดแมนให้ และปีนี้เราได้อาจารย์อุทัย เขียนเรื่องของศาสตราจารย์ ไชมอนให้ จึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สำหรับคอลัมน์วิจารณ์หนังสือและแนะนำหนังสือ อาจารย์วรเดช จันทรศร ได้ ช่วยทำให้หนังสือมีคอลัมน์ครบสมบูรณ์ ส่วนการแนะนำหนังสือนั้นเราได้รับความร่วมมือเป็น อย่างดีจากสำนักบรรณสารการพัฒนา แต่เป็นที่น่าเสียดายมากที่เนื้อที่ของเราเล่มนี้ขาดแคลน เพราะบทความแต่ละเรื่องยาวมาก จึงจำเป็นต้องยกไปพิมพ์ในเล่มที่ 4 ต่อไป คอลัมน์สุดท้าย คือ บทบรรณาธิการ วารสารเล่มนี้ได้ให้นักเขียนชั้นนำของสถาบันเขียนเรื่อง อาจารย์มหาวิทยาลัยไทย : ปัญหา ภาวะกดดัน และทางเลือก นักเขียนผู้นี้คือ ดร. ปฐม มณีโรจน์ ผู้เขียนได้ตีแผ่ให้เห็น ถึงความได้เปรียบเสียเปรียบของข้าราชการพลเรือนทั่วไปกับข้าราชการมหาวิทยาลัยอย่างน่าสนใจ นอกจากนี้ยังชี้จุดให้เห็นว่าการที่ได้ขึ้นเงินเดือนใหม่ก็ดี หรือการปรับระดับเงินเดือนก็ดี เป็น เรื่องที่หลงผิดกันทั้งสิ้น เพราะการที่ข้าราชการมหาวิทยาลัยของไทย หลงไหลไปกับการปรับ ประจุเงินเดือนในช่วงนั้นนั้น เป็นการถอยหลังเข้าคลองไปทุกขณะ เป็นบทบรรณาธิการที่เข้มข้น และอาจจะเป็นส่วนจุดชนวนให้ข้าราชการมหาวิทยาลัยเริ่มคิดหาหนทางที่น่าจะเป็น หรือน่าจะ ดีเท่าเทียม หรือดีกว่าเดิมกันหรือยัง

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอส่งท้ายด้วยการแจ้งให้ผู้อ่านทราบอีกครั้งหนึ่งว่า อัตราค่าสมาชิกสำหรับปี 2522 นั้น จะเพิ่มเป็น 60 บาท ส่วนราคาขายต่อเล่มยังคงเป็น 20 บาทเท่าเดิม ผู้ที่สนใจจะต่ออายุช่วยกรุณากรอกใบตอบแจ้งความจำนงขอรับวารสารที่แนบมากับวารสารเล่มนี้ด้วย ความร่วมแรงร่วมใจทั้งกำลังปัญญา และกำลังเงินจากท่านผู้อ่านเท่านั้นที่จะช่วยให้วารสารของเราอยู่รอดได้ จึงใคร่ถือโอกาสนี้ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ ที่นี้ด้วย

ทองศรี กำภู ณ อยุธยา